

ZBIERZ INFORMACJE, które mogą mieć w placówce inni nauczyciele, specjaliści, pracownicy, dotyczące zagrożenia dziecka przemocą domową:

- ✓ Zapytaj innych pracowników, czy obserwują niepokojące objawy, które mogą wskazywać na to, że dane dziecko doznaje przemocy (możesz w tym celu posłużyć się trzema portretami z załącznika nr 2).
- ✓ Sprawdź, czy już wcześniej dziecko ujawniło komuś w placówce, że doznaje przemocy.
- ✓ Sprawdź, czy były lub są czynniki ryzyka związane z rodziną dziecka (uzależnienia wśród bliskich dziecku osób – alkohol, narkotyki, leki i inne substancje zmieniające świadomość, przeprowadzki, śmierć bliskiej osoby, okresy bez pracy rodzica, częste wyjazdy, nieobecności, hospitalizacje, choroby itd.) – jeśli są oznacza to konieczność niezwłocznego zajęcia się sprawą, ponieważ występują już nie tylko objawy doznawania przemocy, ale także czynniki ryzyka.
- ✓ Szczególna sytuacja dziecka:
 - np. niepełnosprawność, choroba, choroba przewlekła. Sprawdź, czy placówka posiada orzeczenie lub diagnozę potwierdzającą ten fakt. Jeśli tak: **MONITORUJ SYTUACJĘ DZIECKA.**

Jednocześnie pamiętaj, że dzieci chore i niepełnosprawne znajdują się w grupie ryzyka doznawania przemocy domowej. Są w większym stopniu uzależnione od swoich opiekunów, niż inne. Mogą mieć mniejsze możliwości zwrócenia się o pomoc, zasygnalizowania, że dzieje im się krzywda. Dlatego konieczna jest wzmożona czujność oraz wrażliwość pracowników placówki w tym zakresie.

Dzieci z objawami niedostosowania społecznego często właśnie dlatego je mają, bo w przeszłości doznawały przemocy domowej.

Pracując z nimi uważnie badaj ich sytuację opiekuńczo-wychowawczą, by weryfikować czy aktualnie nie doznają przemocy.